

Σκουπιδοφάγοι

Δημοσιεύθηκε από πειναλεων - 12/05/2009 12:06

Σκουπιδοφάγοι

Τα κάνουν αόρατα;

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ

Μια συσκευή που εξαφανίζει τα οργανικά υπολείμματα με το πάτημα ενός κουμπιού μοιάζει ιδανική για τη μείωση του όγκου των σκουπιδιών ενός νοικοκυριού που δεν έχει τη δυνατότητα να κάνει κομπόστ. Με την επιβαρυσμένη Ψυττάλεια, όμως, το απαρχαιωμένο δίκτυο και την αποδεδειγμένα κακή χρήση που έκαναν οι Έλληνες τη δεκαετία του '80, τα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα των σκουπιδοφάγων φαίνεται σήμερα πως εξανεμίζονται.

Κάποτε, ήταν της μόδας, και μάλιστα υπήρξε εποχή που είχαν αποκτήσει διαστάσεις... επιδημίας. Στη δεκαετία του '80, τα περισσότερα νεόδμητα αθηναϊκά σπίτια φρόντιζαν να εγκαταστήσουν στους νεροχύτες τους τη «μαγική» συσκευή που, με το πάτημα ενός κουμπιού, στην κυριολεξία εξαφάνιζε τα οργανικά υπολείμματα της κουζίνας. Αν και η συζήτηση περί της αναγκαιότητας μείωσης των απορριμμάτων που καταλήγουν στους χώρους υγειονομικής ταφής βρισκόταν ακόμα σε νηπιακό στάδιο στην Ελλάδα, οι σκουπιδοφάγοι αποτέλεσαν μια θαυματουργή λύση για κάθε νοικοκυριό. Η εξήγηση ήταν απλή. «Καταπίνοντας» φλούδες, κουκούτσια, σάπια φύλλα και καρπούς, απάλλασαν τον χρήστη από τον μπελά της μεταφοράς τους στον κάδο των σκουπιδιών και από τις δυσάρεστες μυρωδιές.

Πετούσαν και πλαστικά

Σύντομα, βέβαια, θα διαπιστωνόταν ότι στους αγωγούς της ΕΥΔΑΠ δεν κατέληγαν μόνον αθώα οργανικά απορρίμματα. Για λόγους... ευκολίας, δεν ήταν λίγοι εκείνοι που έβαζαν σε λειτουργία τον σκουπιδοφάγο, για να ξεφορτωθούν ακόμη και πλαστικές σακούλες, με αποτέλεσμα να φράζουν οι αποχετεύσεις, να επιβαρύνεται το δίκτυο, ενώ χαλούσαν και οι ίδιες οι συσκευές. Στα τέλη της δεκαετίας του '80, η χρήση τους στην Ελλάδα έφτασε στα όρια της απαγόρευσης, ωστόσο δεν επικυρώθηκε ποτέ με την ψήφιση σχετικού νόμου. Το κατά πόσον αποτελούν μέρος της λύσης για την ορθή διαχείριση των οργανικών απορριμμάτων παραμένει αμφίβολο μέχρι σήμερα.

Τη δεκαετία του '70, ο Δήμος της Νέας Υόρκης προχώρησε σε απαγόρευση των οικιακών σκουπιδοφάγων με στόχο την αποτροπή πιθανών φθορών στο αποχετευτικό δίκτυο της πόλης και τον περιορισμό της ποσότητας οργανικών αποβλήτων που κατέληγαν στον ποταμό Χάντσον τους υγρούς μήνες του χρόνου. Όμως, το 1995, ο δήμαρχος Ρούντι Τζουλιάνι ανέσυρε ξανά το ζήτημα, προχωρώντας στην εφαρμογή 21μηνου πιλοτικού προγράμματος για την επαναφορά της χρήσης τους, το οποίο και απέδωσε θετικά αποτελέσματα. Οι σκουπιδοφάγοι επέστρεψαν στη Νέα Υόρκη, με το επιχείρημα ότι θα βοηθούσαν στη μείωση της ποσότητας στερεών αποβλήτων που έπαιρναν το δρόμο για τη χωματερή.

Στην Ευρώπη πάντως, σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, όπου το 50% των κατοικιών διαθέτουν σκουπιδοφάγους, δεν «περπάτησαν». Κατά καιρούς, αρκετοί δήμοι του εξωτερικού χρηματοδότησαν την εγκατάστασή τους στα σπίτια ιδιωτών, εντάσσοντας το μέτρο στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής τους, όμως η παραγωγή κομπόστ εξακολουθεί να θεωρείται από τις ευρωπαϊκές περιβαλλοντικές οργανώσεις ως η πλέον ενδεδειγμένη και αποτελεσματική επιλογή. Και αυτό γιατί η χρήση σκουπιδοφάγων συγκεντρώνει σοβαρά μειονεκτήματα.

Η Ψυττάλεια δεν αντέχει

Στην Ελλάδα, ένας βασικός αποτρεπτικός λόγος είναι ότι η επέκταση της χρήσης τους θα επιβάρυνε σημαντικά τον όγκο των λυμάτων που επεξεργάζονται οι εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού στην Ψυττάλεια. «Εκ των πραγμάτων, είναι πολύ πιο δύσκολη η επεξεργασία οργανικών απορριμμάτων τα οποία έχουν διαλυθεί σε νερό», σημειώνει ο κ. Ανδρέας Ανδρεαδάκης, καθηγητής του τομέα Υδατικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ. «Αν, λοιπόν, όλα τα σπίτια στην Αττική εγκαθιστούσαν σκουπιδοφάγους, θα είχαμε αύξηση του φορτίου σε ποσοστό 25%. Όμως, το σύστημα στην Ψυττάλεια δεν έχει προγραμματιστεί έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτό το φορτίο».

Πολλοί στέκονται επίσης στο θέμα της υπερβολικής κατανάλωσης νερού, για το οποίο οι σκουπιδοφάγοι έχουν κατηγορηθεί επανειλημμένα στο παρελθόν. «Η ποσότητα με την οποία επιβαρύνουν κάθε νοικοκυριό αντιστοιχεί περίπου σε ένα καζανάκι τουαλέτας ημερησίως, συνεπώς δεν είναι απαγορευτική», εξηγεί στο ΟΙΚΟ ο Μάικ Γουέμπστερ, σύμβουλος πολιτικής της περιβαλλοντικής οργάνωσης Waste Watch. «Ωστόσο, όταν πριν από κάποια χρόνια διερευνήθηκε από τις Αρχές του Λονδίνου η σκοπιμότητα εγκατάστασης σκουπιδοφάγων στις κουζίνες κατοικιών και γραφείων, οι ειδικοί επιστήμονες που ασχολήθηκαν με το ζήτημα συνηγόρησαν προς το αντίθετο. Το αποχετευτικό δίκτυο της βρετανικής πρωτεύουσας, όπως εξάλλου και πολλών ευρωπαϊκών πόλεων, είναι αρκετά παλιό - συγκεκριμένα, κατασκευάστηκε τη βικτωριανή εποχή- και συνεπώς θα αδυνατούσε να «σηκώσει» το φορτίο των υγροποιημένων οργανικών αποβλήτων. Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι αργά ή γρήγορα οι αγωγοί θα έφρασσαν, δημιουργώντας περαιτέρω επιπλοκές».

«Το μεγάλο στοίχημα είναι να μάθουμε να διαχειριζόμαστε τα σκουπίδια μας με μεγαλύτερη υπευθυνότητα, ξεκινώντας από το να παράγουμε λιγότερα. Στη Βρετανία, όπως πιθανότατα και στην Ελλάδα, το 1/3 των τροφίμων που αγοράζεται, πετιέται. Ο διαχωρισμός των απορριμμάτων σε οργανικά και μη δημιουργεί ευσυνείδητους πολίτες», λέει ο κ. Γουέμπστερ. «Αντί να τα ξεφορτώνονται αβασάνιστα, πατώντας ένα κουμπί, μπορούν να τα χρησιμοποιούν για να φτιάξουν κομπόστ για τον κήπο ή το μπαλκόνι τους. Αυτός είναι και ο πιο βιώσιμος τρόπος διαχείρισής τους...»

Info: Σκουπιδοφάγους θα βρείτε στα περισσότερα καταστήματα ηλεκτρικών ειδών. Λόγω της χαμηλής ζήτησης, η ποικιλία είναι περιορισμένη. Ενδεικτικά, οι τιμές τους (μάρκες Teka, General Electric) κυμαίνονται από 180 έως 210 ευρώ.

=====